

# Er beweegt wat op zee

Het marien ruimtelijk plan 2020-2026



|  |  |    |
|--|--|----|
|   | Een zee vol bedrijvigheid.....   | 3  |
|   | Een marien ruimtelijk plan voor het Belgische deel van de Noordzee ..... | 4  |
|   | Een zee vol leven .....  | 6  |
|   | Een zee vol energie.....   | 8  |
|   | Een zee vol schepen.....   | 10 |
|   | De zee als voedselbron .....   | 12 |
|   | De zee als natuurkracht .....  | 14 |
|  | De zee als bouwstof.....   | 14 |
|   | De zee als oefenterrein.....   | 16 |
|   | Een zee vol erfgoed .....  | 18 |
|  | Een zee vol kennis.....  | 18 |
|   | Een zee vol mogelijkheden.....   | 20 |
|  | Een zee vol plezier .....  | 20 |
|   | Een zee vol vragen!.....   | 22 |
|   | Meer weten? .....  | 24 |
|   | Colofon .....  | 26 |
|  | Overzichtskaart.....   | 27 |



## Een zee vol bedrijvigheid

Het Belgische deel van de Noordzee is één van de drukst gebruikte mariene gebieden ter wereld. Nochtans beslaat het slechts 0,5% van de hele Noordzee: 3.454 km<sup>2</sup> of de grootte van een gemiddelde Belgische provincie. Dagelijks is er heel wat bedrijvigheid, gaande van scheepvaart over groene energie tot zandontginning. Om al deze activiteiten veilig naast elkaar te laten plaatsvinden, zijn duidelijke afspraken tussen de verschillende gebruikers van de Noordzee nodig. Hiervoor stelt de federale overheid een marien ruimtelijk plan op voor het Belgische deel van de Noordzee. Dit plan wordt elke zes jaar herzien en garandeert zo het nodige evenwicht tussen rechtszekerheid en flexibiliteit. Deze brochure stelt het marien ruimtelijk plan voor dat loopt van 2020 tot 2026.



# EEN MARIEN RUIMTELIJK PLAN VOOR HET BELGISCHE DEEL VAN DE NOORDZEE

## VAN WIE IS DE NOORDZEE?

De Noordzee is van iedereen. Om haar en haar inwoners te beschermen, kan het echter nodig zijn om bepaalde regels op te leggen.

Zo kan de Belgische federale overheid vergunningen verlenen aan bedrijven voor bepaalde activiteiten in het Belgische deel van de Noordzee (dat we in deze brochure 'onze Noordzee' zullen noemen). Denk maar aan de bouw en exploitatie van windmolenparken of aan het ontginnen van zand. De overheid neemt ook maatregelen ter bescherming van het milieu, zoals het aanduiden van beschermd natuurgebieden.

### Wist je dat

België één van de eerste landen ter wereld was om een marien ruimtelijk plan op te stellen?

## VAN AQUACULTUUR TOT ZANDONTGINNING

Ons stukje Noordzee is klein maar bijzonder druk. De activiteiten zijn talrijk en uiteenlopend:

- natuurbehoud
- energieproductie
- scheepvaart
- baggerwerken
- visserij

- aquacultuur
- zandontginning
- zeewering
- militaire activiteiten
- toerisme
- bescherming van wrakken
- wetenschappelijk onderzoek
- commerciële en industriële activiteiten

## IN TIJD EN RUIMTE

De vele activiteiten in onze Noordzee zijn niet alleen verscheiden van aard. Het waar en wanneer verschilt ook sterk. Zo torenen de windmolens boven het zeeoppervlak uit, drijven de netten van haringvisserij in het water en gebeurt zandwinning op de zeebodem. Sommige activiteiten kunnen samen plaatsvinden, andere sluiten elkaar uit. Dat tijdens de schietoefeningen van het leger pleziervaart in die zone op een laag pitje staat, hoeft bijvoorbeeld geen verdere uitleg. Seizoenen spelen ook een rol, niet alleen binnen het toerisme aan zee, maar bijvoorbeeld ook binnen de visserij.

## IN EVENWICHT MET ELKAAR EN MET DE NATUUR ...

Het is belangrijk om alle activiteiten goed op elkaar af te stemmen en daarbij de zee en al haar leven op-

timaal te beschermen. Daarom heeft de overheid een marien ruimtelijk plan opgesteld voor onze Noordzee. Dit plan brengt onze Noordzee en haar gebruikers in kaart en probeert hun ruimtelijke impact met elkaar en met de natuur te verzoenen.

## EEN PLAN OM DE ZES JAAR

Het plan loopt over een periode van zes jaar (van 2020 tot 2026): op die manier verplicht de overheid zichzelf om het plan regelmatig te evalueren en, waar nodig, aan te passen. De verschillende gebruikers weten zo ook wat waar mag en wanneer. Dit zorgt voor meer zekerheid voor iedereen die een activiteit uitvoert of wil uitvoeren op zee.

## EEN KAART PER ACTIVITEIT

Deze brochure licht de belangrijkste activiteiten in onze Noordzee toe aan de hand van specifieke kaarten. Achteraan geeft een overzichtskaart het totale plaatje weer (zie p. 27). Test ook je kennis over het marien ruimtelijk plan met een korte quiz (zie p. 22).

Het volledige plan kan je terugvinden op [www.marienruimtelijkplan.be](http://www.marienruimtelijkplan.be).



Groot-Brittannië

Nederland

België

Frankrijk

Tot ongeveer  
**83 km**  
ver in zee  
(45 zeemijl)

Ongeveer zo  
groot als een Belgische  
provincie:  
**3.454 km<sup>2</sup>**

Ondiep:  
gemiddeld  
**20 m**  
en maximum  
**45 m**

Het Belgische  
deel van  
de Noordzee

Ongeveer  
**0,5%**  
van de totale  
oppervlakte van de  
Noordzee

De kust is ongeveer  
**65 km**  
lang

Zeebrugge

Oostende

Nieuwpoort



# EEN ZEE VOL LEVEN

Meer dan 2.000 soorten dieren en planten: zo groot is de rijkdom aan leven op en in onze Noordzee. Ongeveer 140 soorten vis bevolken onze Noordzee en meer dan 60 soorten zeevogels zoeken hun plekje in onze kustwateren. Ook zeezoogdieren, zoals de bruinvis en de zeehond, komen steeds vaker voor.

Deze biodiversiteit is het gevolg van de vele ondiepe zandbanken in onze Noordzee. Ook de **grindbedden** (waar vroeger oesterbanken aanwezig waren) en **banken van schelpkokerwormen** (de wormpjes die ook hier en daar op het strand tevoorschijn komen) vormen echte 'hotspots'. Ze zijn unieke toevluchtsoorten voor

*Ook het zeepaardje komt voor in onze Noordzee*



© Mijiel Deleer

ernstig bedreigde soorten zoals de dodemansduim en de geweispons.

In onze Noordzee zijn al langer gebieden afgebakend als beschermd natuurgebied:

- De **Vlaamse Banken** in het westen, aangeduid voor de bescherming van:
  - ondiepe zandbanken, grindbedden en banken van schelpkokerwormen
  - de bruinvis, de gewone en de grijze zeehond
- **Drie vogelbeschermingsgebieden** langsheen de kust

In het marien ruimtelijk plan 2020-2026 komt er nog een natuurgebied bij aan de Nederlandse grens, de **Vlakte van de Raan**. Daarnaast wordt het natuurgebied de **Baai van Heist** opgenomen in het vogelbeschermingsgebied ter hoogte van Zeebrugge. Op die manier is een efficiënter beheer mogelijk, door de optimalisatie van monitoring, wetenschappelijk onderzoek en handhaving.

De bedoeling van deze gebieden is niet om alle activiteiten uit te sluiten, wel om het zeeleven te beschermen. Hiervoor moeten activiteiten die schadelijk zouden kunnen zijn voor aanwezige soorten en habitats

## Wist je dat

België met 37% beschermd marien natuurgebied ver boven het Europese gemiddelde van 8,9% zit?

een zogenaamde passende beoordeling ondergaan. Enkel als deze beoordeling aantoonde dat er geen negatieve impact is op het natuurgebied mag de activiteit plaatsvinden.

Verder zijn er **drie zoekzones** aangeduid, waarvan twee binnen de Vlaamse Banken. Binnen deze zones kunnen er beperkingen voor activiteiten die de bodem raken worden opgelegd om zo natuurherstel en -behoud te verzekeren.

Wil je meer weten over de bewoners van onze Noordzee? Raadpleeg de brochure 'Er leeft wat in zee ... Hoe de rijke biodiversiteit van onze Noordzee beschermen en herstellen?' (zie 'Meer weten' p. 24).



BESCHERMD NATUURGEBIED  
VLAAMSE BANKEN

GRINDBEDDEN

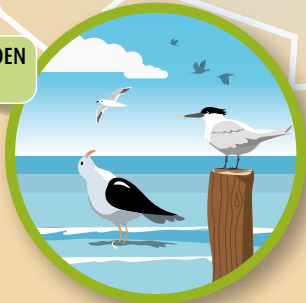


BESCHERMD NATUURGEBIED  
VLAKTE VAN DE RAAN

3 ZOEKZONES VOOR  
BODEMBESCHERMING

BANKEN VAN  
SCHELPKOKERWORMEN

BESCHERMEDE GEBIEDEN  
VOOR VOGELS



NATUURRESERVAAT  
BAAI VAN HEIST

Frankrijk

België

Nederland

1

2

3

Zeebrugge

Oostende

Nieuwpoort



# EEN ZEE VOL ENERGIE

De klimaatverandering vormt één van de grootste uitdagingen van de 21ste eeuw. Onze Noordzee draagt haar steentje bij aan de oplossing: niet alleen door de opname van broeikasgassen, maar ze biedt ook heel wat mogelijkheden om duurzame, 'groene' energie op te wekken. De windmolens op zee zorgen reeds voor energiebevoorrading. Ook andere energiebronnen zoals golfslag- en getijdenenergie worden onderzocht.

In het marien ruimtelijk plan 2014-2020 was reeds een **oostelijke zone** aangeduid voor **hernieuwbare energie**. Die windmolenparken voorzien energie voor de helft van alle Belgische

huishoudens. Naast deze zone zijn in het marien ruimtelijk plan 2020-2026 **drie nieuwe zones** aangeduid. Deze liggen op minimaal 32 kilometer afstand van de kust, nog 10 kilometer verder in zee dan de reeds

uitgebouwde windmolenparkzone. Samen zijn ze 285 km<sup>2</sup> groot en werden ze gedoopt tot de Prinses Elisabeth Windmolenzone. Alles samen zal er 4 gigawatt aan hernieuwbare energie worden geproduceerd op onze Noordzee.

## Wist je dat

België in verhouding het meeste offshore ruimte voor hernieuwbare energie voorziet van alle landen ter wereld?

*Het modular offshore grid, geïnstalleerd door netbeheerder Elia*



© Elia

Het **modular offshore grid** staat beter gekend als het stopcontact op zee. Drie windmolenparken worden aangesloten op dit stopcontact om zo het aantal onderwaterkabels richting de kust te verminderen. Dit is niet alleen goed voor de portemonnee van de consument, maar ook goed voor het milieu aangezien zo de bodem minder verstoord wordt.

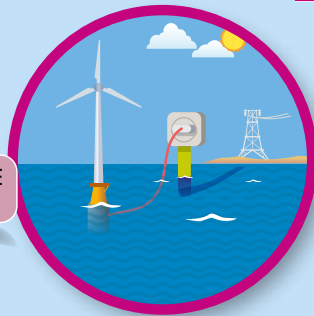
Nieuwe **pijpleidingen** voor gas, elektriciteits- en telecommunicatiekabels worden zoveel mogelijk gebundeld in de vastgelegde '**corridors**' of gangen. Door dergelijke corridors te voorzien:

- hinderen de pijpleidingen en kabels andere activiteiten zo weinig mogelijk
- kan het mariene milieu worden gespaard door niet overal graafwerken te moeten uitvoeren
- en is er rechtszekerheid voor de uitbaters aangezien kabels in deze corridors gelegd mogen worden.

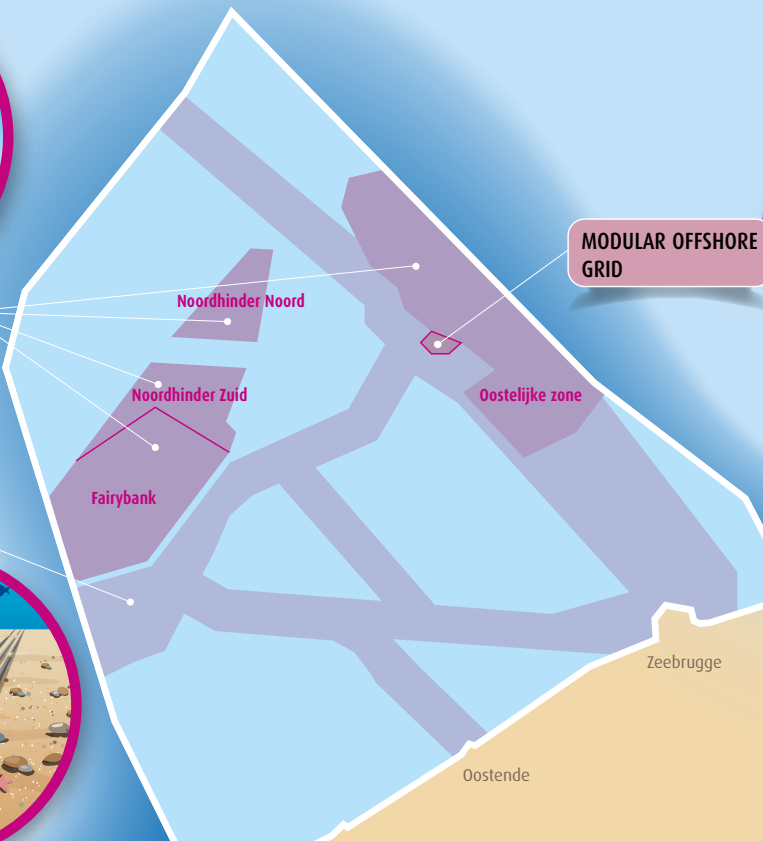




ZONES VOOR HERNIEUWBARE ENERGIE



MODULAR OFFSHORE GRID



CORRIDORS VOOR KABELS EN PIJPLEIDINGEN



Frankrijk

België

Nederland

Nieuwpoort

Oostende

Zeebrugge



# EEN ZEE VOL SCHEPEN

Onze Noordzee is één van de drukst bevaren zeeën ter wereld en is de toegangspoort naar alle Belgische zeehavens. Jaarlijks zijn er meer dan 300.000 scheepvaartbewegingen, gaande van commerciële schepen, vissersboten, patrouilleschepen en passagiersschepen tot pleziervaartuigen.

De vrijheid van de scheepvaart is één van de oudste rechtsprincipes ter wereld. Dit werd vastgelegd in de internationale 'grondwet' van de zee, het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties. In het plan zijn er wel specifieke **vaarroutes** aangeduid om de veiligheid te garanderen. Het water is er voldoende diep om grote schepen zonder problemen te laten doorevaren naar onder andere de haven van Antwerpen en Zeebrugge.

Er zijn beperkingen voor scheepvaart in en rond de **zones voor hernieuwbare energie**. Die waarborgen de veiligheid voor schepen en windmolens. Er wordt wel onderzoek gedaan naar mogelijkheden om meervoudig ruimtegebruik in de windmolenparken te stimuleren. Zo worden aquacultuur en passieve visserij onder bepaalde voorwaarden toegelaten.

De **havens** van Zeebrugge en Oostende kunnen in de toekomst eventueel worden uitgebreid richting zee. Daarvoor is een zone rond deze havens gereserveerd.

**Baggeren** – het verwijderen van zand en slib – is nodig om de schepen vlot te

laten varen in de vaargeulen (vooral dicht bij de kust) en om havens aan te leggen en te onderhouden. De baggerspecie wordt nadien gestort op specifiek hiervoor aangeduide **baggerstortplaatsen**. Het plan voorziet ook alternatieve locaties voor de baggerspecie, als de origineel aangeduide baggerstortplaatsen, om welke reden dan ook, niet meer kunnen worden gebruikt.



De haven van Zeebrugge

Een 'walk-to-work' schip met accommodatie voor de ondersteuning van windmolenparken

© Roland Moreau

**Wist je dat**  
in 2019 een nieuw Belgisch scheepvaartwetboek is aangenomen dat de oude wetgeving van de 19<sup>de</sup> eeuw vervangt?





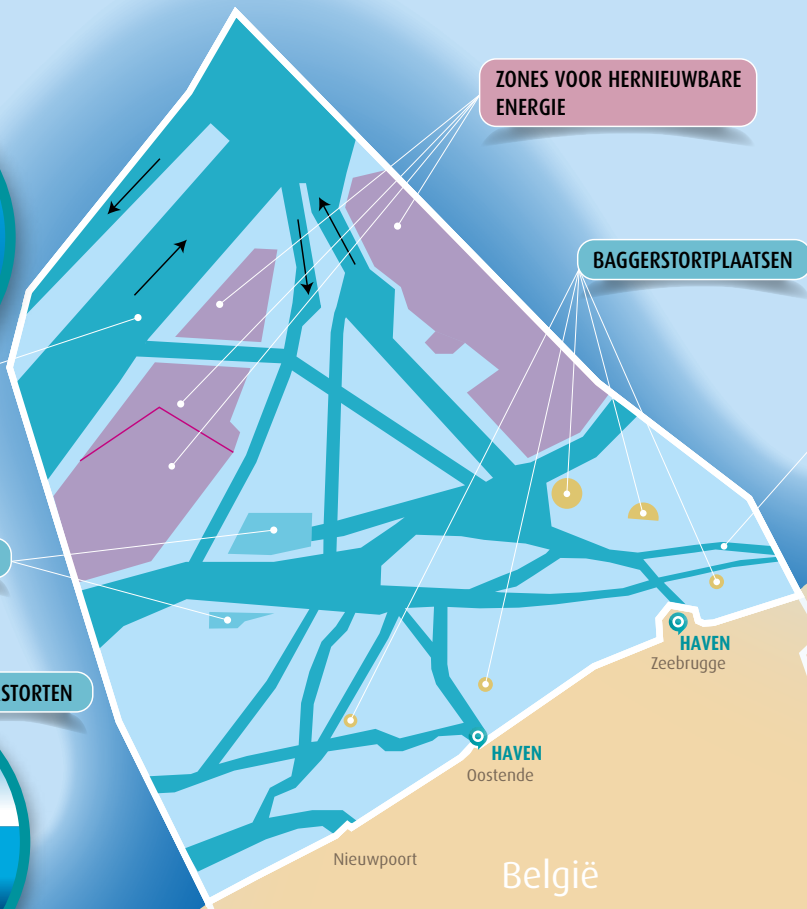
SCHEEPVAARTROUTES



BAGGEREN



BAGGERSTORTEN



ZONES VOOR HERNIEUWBARE ENERGIE

BAGGERSTORTPLAATSEN

ANKERPLAATSEN

HAVEN  
Zeebrugge

HAVEN  
Oostende

Nieuwpoort

België

Nederland

Frankrijk



# DE ZEE ALS VOEDSELBRON

**Onze Noordzee doet dienst als kraamkamer voor heel wat verschillende vissoorten: onder andere jonge schar, schol, wijting en tong vinden er bescherming en voedsel. Als volwassen dieren behoren ze tot de belangrijkste commerciële vissoorten.**

Om deze ecologische functie van onze Noordzee te behouden en te versterken, is het belangrijk om duurzame vormen van visserij te ontwikkelen. Daarom zullen binnen de **drie zoekzones** in en buiten het beschermde natuurgebied de **Vlaamse Banken** (zie 'Een zee vol leven' p. 6) de meest waardevolle zones worden beschermd: enkel vistechnieken die de zeebodem niet of slechts in beperkte mate beroeren, zullen er worden toegelaten.

*Vissen met de boomkor: een zware metalen dwarsbalk – de boom – wordt met netten en kettingmat over de zeebodem gesleept*

In het beschermde natuurgebied de Vlaamse Banken is sportvisserij overal toegelaten als ze de bodem niet beroert (bijvoorbeeld hengelvisserij).

Als uitzondering zijn de volgende technieken die de bodem wel beroeren toch toegelaten:

- Vissen te voet of te paard (bijvoorbeeld het **garnaalvissen te paard**)
- Recreatieve garnaalvisserij (per boot): hobby-

garnaalvisserij die minstens drie jaar actief zijn, mogen mits toelating tien keer per jaar uitvaren. De toelating is maximum zes jaar geldig.

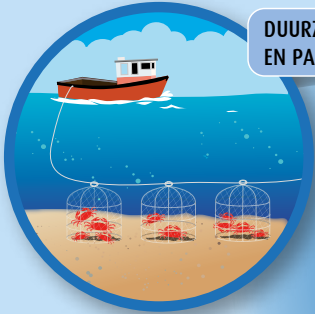
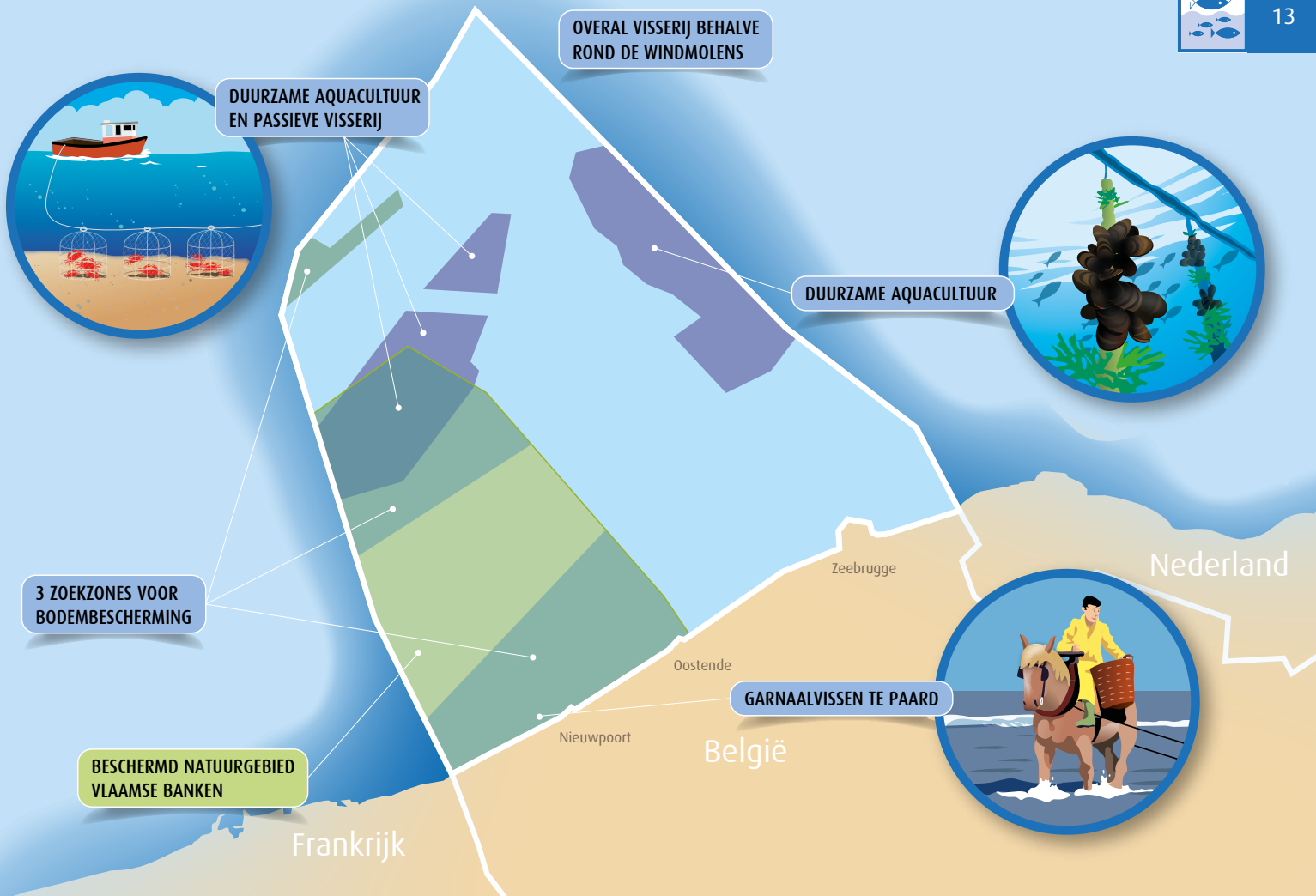
Buiten de Vlaamse Banken gelden geen beperkingen op visserij. Alleen in en rond de zone van de bestaande windmolenparken kan niet worden gevist door het vaarverbod. **Duurzame aquacultuur** mag wel worden ontwikkeld in de zones voor hernieuwbare energie. Ook **passieve visserij** (het vissen met statisch vistuig, zoals viskooien) zal, mits de nodige voorwaarden, worden toegelaten in de nieuwe zones voor hernieuwbare energie.

Aquacultuur en passieve visserij kunnen belangrijke nieuwe activiteiten worden voor de visproductie en -vangst in België (onder voorwaarden).

## Wist je dat

aquacultuur de snelst groeiende voedselproducerende activiteit ter wereld is?







## DE ZEE ALS NATUURKRACHT

Om onze kust te beschermen tegen stormen en overstromingen worden stranden regelmatig opgehoogd met enorme volumes zand (gemiddeld 550.000 m<sup>3</sup> per jaar). De zandkliffen die verschijnen op het strand na de doortocht van een storm (zie foto) tonen duidelijk dat dit noodzakelijk is. Er zijn dan ook voldoende gebieden voor zandontginning nodig (zie hieronder).

In de buurt van De Panne is er een specifieke locatie voorzien om experimenten rond **zeewering** uit te voeren. Zo kan bijvoorbeeld het effect van het opheugen van zandbanken op de veiligheid van de kust worden nagegaan en kan worden geëxperimenteerd met het gebruik van kokerwormen om erosie tegen te gaan.



© Wouter Claeyns

Zandkliffen in Bredene na een storm in december 2017

## DE ZEE ALS BOUWSTOF

In onze Noordzee wordt er jaarlijks twee à drie miljoen m<sup>3</sup> zand ontgonnen. Dit wordt vooral gebruikt in de bouwindustrie, als basisgrondstof voor beton. Ook om het strand en de kust te beschermen tegen overstromingen is er veel zand nodig.

Aangezien de kwaliteit en korrelgrootte van het zand niet overal dezelfde zijn, zijn er **ontginningsgebieden** op verschillende plaatsen in de Noordzee. De **ecologisch waardevolle geulen** zijn echter niet toegankelijk voor zandontginning.

Om zand te mogen ontginnen is een milieueffect-rapport nodig. Op basis van dit rapport wordt al dan niet een vergunning uitgereikt voor zandontginning. De zandontginners betalen een vergoeding per m<sup>3</sup>

ontgonnen zand. Deze vergoedingen worden onder andere gebruikt voor onderzoek naar de gevolgen van de ontginning van zand op de zeebodem en op het milieu.

*Een sleepopperzuiger zuigt zand op en pompt het in de laadruimte van het schip*



© MBRN-OD Natuur

### Wist je dat

zand de meest gebruikte natuurlijke hulpbron is, na zoet water?



ZOEKZONE



ONTGINNINGSGEBIEDEN



ZANDONTGINNING ENKEL IN DE AANGEDUIDE GEBIEDEN

ECOLOGISCH WAARDEVOLLE GEULEN

TESTZONE ZEEWERING

Frankrijk

België

Nederland

Zeebrugge

Oostende

Nieuwpoort





# DE ZEE ALS OEFENTERREIN

Onze Noordzee wordt soms gebruikt voor militaire activiteiten en oefeningen. Het gaat vooral om schietoefeningen van op land richting zee en oefeningen om mijnen onschadelijk te maken. Daarvoor voorziet het plan specifieke gebieden.

Tijdens de **militaire oefeningen** zijn varen, vissen, baggeren en ontginnen niet toegelaten in deze gebieden. De andere gebruikers van de zee moeten daarvan tijdig op de hoogte worden gebracht, via de 'Berichten aan Zeevarenden'. Dit is een tweeweekelijkse publicatie met recente nautische informatie en correcties en aanvullingen op de zeekaart.

## Wist je dat

België het *NATO Center of Excellence* op gebied van mijnenbestrijding huisvest en leidt in Oostende?

Schietoefeningen van op land zijn niet toegelaten tijdens weekends, feestdagen en schoolvakanties, om zo geen hinder te veroorzaken in het toeristisch seizoen.

Er is ook een **munitiedestructieplaats** voorzien. De twee wereldoorlogen hebben ook in onze Noordzee hun sporen nagelaten waardoor op verschillende plaatsen nog onontpofte mijnen te vinden zijn. Die worden bijvoorbeeld tijdens het vooronderzoek voor de constructie van windmolenparken ontdekt en kunnen niet altijd veilig aan land worden gebracht en ontmanteld. Door een specifieke plaats te voorzien waar deze mijnen tot ontploffing gebracht kunnen worden, vermijdt men dat het milieu op verschillende locaties verstoord wordt.

Na de Eerste Wereldoorlog bleven verschillende landen achter met hopen oorlogsmunitie, waar ze geen raad mee wisten. Destijds werd er niets beter op gevonden dan deze op zee te bergen. Ook ons land heeft hiervoor een opslagplaats gecreëerd ter hoogte van Knokke-Heist. Die kreeg de naam **Paardenmarkt**, naar de zandbank waar ze op ligt. De toestand en evolutie van deze opslagplaats worden nauwgezet opgevolgd. Alle activiteiten die de bodem beroeren (zoals visserij en zandontginning) zijn er uiteraard verboden, tenzij ze rechtstreeks verband houden met het beheer van de site.



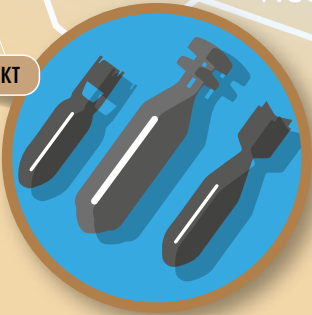




**GEBIED OM MIJNEN  
ONSCHADELJK TE MAKEN**



**GEBIEDEN VOOR MILITAIRE  
OEFENINGEN**



**PAARDENMARKT**

Frankrijk

België

Nederland

Zeebrugge

Oostende

Nieuwpoort



## EEN ZEE VOL ERFGOED

In onze Noordzee liggen meer dan 300 **scheepswrakken**. Wrakken hebben een grote culturele waarde en zijn heel populair bij wrakduikers en sportvissers. Bovendien hebben ze een grote ecologische waarde, omdat het belangrijke schuilplaatsen en kraamkamers zijn voor verschillende soorten fauna. Er bestaat een wet die het mogelijk maakt om wrakken als cultureel erfgoed onder water te beschermen. Tot hertoe (februari 2020) zijn er negen wrakken erkend, aangeduid in geel op de kaart.

**Wist je dat**  
bij de opkuis van het  
lichtschip de West-Hinder  
in 2019 meer dan  
4,5 ton afval is  
bovengehaald?



© Onnezend erfgoed - Dieter Devoos

*De toren van een UB III-type duikboot uit de Eerste Wereldoorlog die op de Fairy Bank ligt*

## EEN ZEE VOL KENNIS

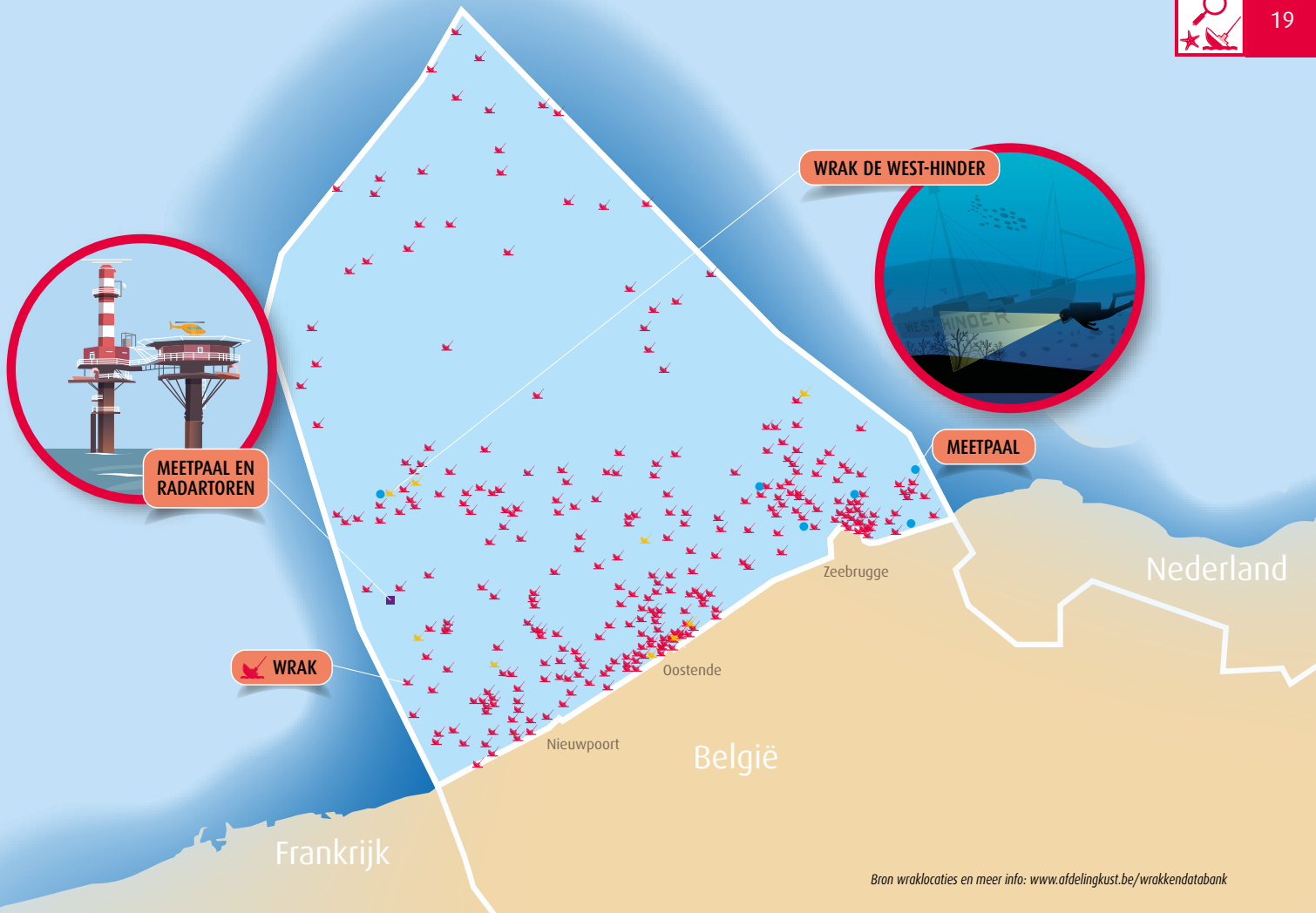
Boeien, **meetpalen**, **radars** en masten zorgen voor een veilige scheepvaart. De radardekking maakt het mogelijk om op afstand de scheepvaartbewegingen te volgen om zo risico's vroegtijdig op te merken. De masten dienen onder andere als weerstations.

Ons klein stukje Noordzee is één van de meest bestudeerde zeegebieden ter wereld. Wetenschappelijk onderzoek is onder andere belangrijk voor het opvolgen van de toestand van het milieu, en voor de bescherming en het herstel ervan, maar ook om de invloed van bepaalde activiteiten correct in te schatten. Verder onderzoek blijft nodig om de uitdagingen van morgen aan te gaan.

*Wetenschappers maken hun rotsboor klaar op het onderzoeksschip de Belgica om bodemstalen te nemen*



© Rijksoverheid - Natuur





## EEN ZEE VOL MOGELIJKHEDEN

De blauwe economie is één van de snelst groeiende segmenten van de economie: haar totale omzet in België is tussen 2009 en 2016 met 59% gegroeid. De blauwe economie omvat veel sectoren die reeds aan bod zijn gekomen in deze brochure, zoals visserij, maritiem transport, windenergie en zandontginning. Daarnaast omvat ze ook veel andere activiteiten die misschien minder voor de hand liggen, zoals diepzeemijnbouw en zee-wierkweek.

### Wist je dat

er o.a. voor de kust van Schotland geëxperimenteerd wordt met onderwater-datacentra om zo op koelingskosten te besparen?

Veel Belgische bedrijven die actief zijn in de marietie sector behoren bij de wereldtop, denk maar aan onze baggerbedrijven. Om nog meer innovaties mogelijk te maken, voorziet het plan **vijf zones voor commerciële en industriële activiteiten** in onze Noordzee. Afhankelijk van de activiteit zijn sommige plaatsen immers beter geschikt dan andere (onder andere door waterdiepte, stroomsnelheid en afstand van de kust).

Er is gekozen om de activiteiten die binnen deze zones kunnen plaatsvinden, niet limitatief te bepalen. De blauwe economie is immers een snel ontwik-

kelende sector. Zo produceren de eerste Belgische windmolens op zee 3 megawatt, terwijl de laatste die gebouwd zijn in 2019 bijna elk 9,5 megawatt produceren.

Wanneer een bedrijf of consortium één van deze zones wil gebruiken, wordt een concurrentie-oproep gelanceerd om zeker te zijn dat de schaarse mariene ruimte optimaal gebruikt wordt. Aanvragen worden dan beoordeeld op onder meer impact op zeezicht en natuur, en op hun maatschappelijke meerwaarde.

## EEN ZEE VOL PLEZIER

Zwemmen, kite- en windsurfen, zeilen, waterskiën, vissen, wandelen, zonnen ... : de zee, het strand, de dijk en de duinen bieden talrijke ontspanningsmogelijkheden. Toerisme is immers een van de belangrijkste activiteiten in de kustregio.

Om de invloed op het mariene milieu te beperken, zijn bepaalde activiteiten niet toegelaten. Zo is recreatieve warrelnetvisserij op zee verboden, omdat bruinvissen makkelijk verstrikt geraken en sterven in deze netten.

Recreatieve visserij in het beschermd natuurgebied de Vlaamse Banken is enkel toegelaten als ze de bodem niet beroert. Bij wijze van uitzondering mag

recreatieve garnaalvisserij onder bepaalde voorwaarden wel. Andere uitzonderingen zijn visserij te voet en te paard (zie 'De zee als voedselbron' p. 12).

### Wist je dat

de garnaalvisserij te paard bij Oostduinkerke sinds 2013 erkend is als Unesco 'immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid'?





**ZONES VOOR COMMERCIËLE EN INDUSTRIËLE ACTIVITEITEN**



Frankrijk

Nieuwpoort

Oostende

Zeebrugge

Nederland

België

# EEN ZEE VOL VRAGEN!

**1** Hoelang is onze Belgische kust ongeveer?

- a) 75 km
- b) 65 km
- c) 55 km
- d) 45 km

**2** Hoeveel percent van onze Noordzee is beschermd natuurgebied?

- a) 5%
- b) 23%
- c) 37%
- d) 98%

**3** Wat is geen duurzame energiebron?

- a) Golfslagenergie
- b) Windenergie
- c) Getijdenenergie
- d) Steenkool

**4** Ongeveer hoeveel schepen doorkruisen jaarlijks de Belgische Noordzee?

- a) 300.000
- b) 50.000
- c) 2.000
- d) Oneindig veel

**5** Welke vis leeft niet in onze Noordzee?

- a) Wijting
- b) Schar
- c) Pangasius
- d) Tong

**6** Hoeveel m<sup>3</sup> zand wordt er jaarlijks uit onze Noordzee ontgonnen?

- a) 2 tot 3 miljoen
- b) 200.000
- c) 1 miljard
- d) 900.000

**7** Hoe heet de munitiestortplaats die dateert van de Eerste Wereldoorlog?

- a) De Beestenmarkt
- b) De Paardenmarkt
- c) De Vismarkt
- d) De Vrije Markt

**8** Welk soort schip was de West-Hinder, het wrak dat in 2019 volledig opgekuist werd?

- a) Een piratenschip
- b) Een oorlogsschip
- c) Een duikboot
- d) Een lichtschip (een soort vuurtoren op zee)

**9** Welke activiteit valt niet onder 'blauwe economie'?

- a) Kweken van blauwborsten
- b) Visserij
- c) Windenergie
- d) Maritiem transport



© Robert Moreau

## Oplossingen

1) b, 2) c, 3) d, 4) a, 5) c, 6) a, 7) b, 8) d, 9) a





## MEER WETEN?

- [www.marienruimtelijkplan.be](http://www.marienruimtelijkplan.be): website van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid – dienst Marien Milieu, met het volledige marien ruimtelijk plan
- [www.onzenoordzee.be](http://www.onzenoordzee.be): website van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid – dienst Marien Milieu
-  brochure 'Er leeft wat in zee ... Hoe de rijke biodiversiteit van onze Noordzee beschermen en herstellen?' en andere publicaties ([info@health.fgov.be](mailto:info@health.fgov.be))
- [www.natuurwetenschappen.be](http://www.natuurwetenschappen.be) > wetenschap > onderzoek > natuurlijk milieu: website van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen – OD Natuur
- [www.economie.fgov.be](http://www.economie.fgov.be) > energie: website van de FOD Economie – AD Energie
- [www.mobilit.belgium.be](http://www.mobilit.belgium.be) > scheepvaart: website van de FOD Mobiliteit en Vervoer – DG Scheepvaart
- [www.mil.be](http://www.mil.be): website van Defensie
- [www.vliz.be](http://www.vliz.be): website van het Vlaams Instituut voor de Zee
- [www.ilvo.be](http://www.ilvo.be): website van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
- [www.afdelingkust.be/wrakkendatabank](http://www.afdelingkust.be/wrakkendatabank): wrakkendatabank van de Vlaamse Hydrografie - afdeling KUST - Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust
- [www.west-vlaanderen.be](http://www.west-vlaanderen.be): website van de provincie West-Vlaanderen







# COLOFON

Deze brochure is een realisatie van de Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

**Datum**

Februari 2020

**Redactie**

Jesse Verhalle en Mieke Van de Velde

**Vormgeving**

Cunéiforme bvba

**Contact**

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu  
Contact Center  
02 524 97 97  
info@health.fgov.be

**Verantwoordelijke uitgever**

Tom Auwers, voorzitter van het directiecomité,  
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu  
Victor Hortaplein 40, bus 10  
1060 Brussel

**Wettelijk depot**

D/2020/2196/3

**Coverfoto**

© Omni-C

Overname van tekst en kaarten is toegelaten mits voorafgaand akkoord van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

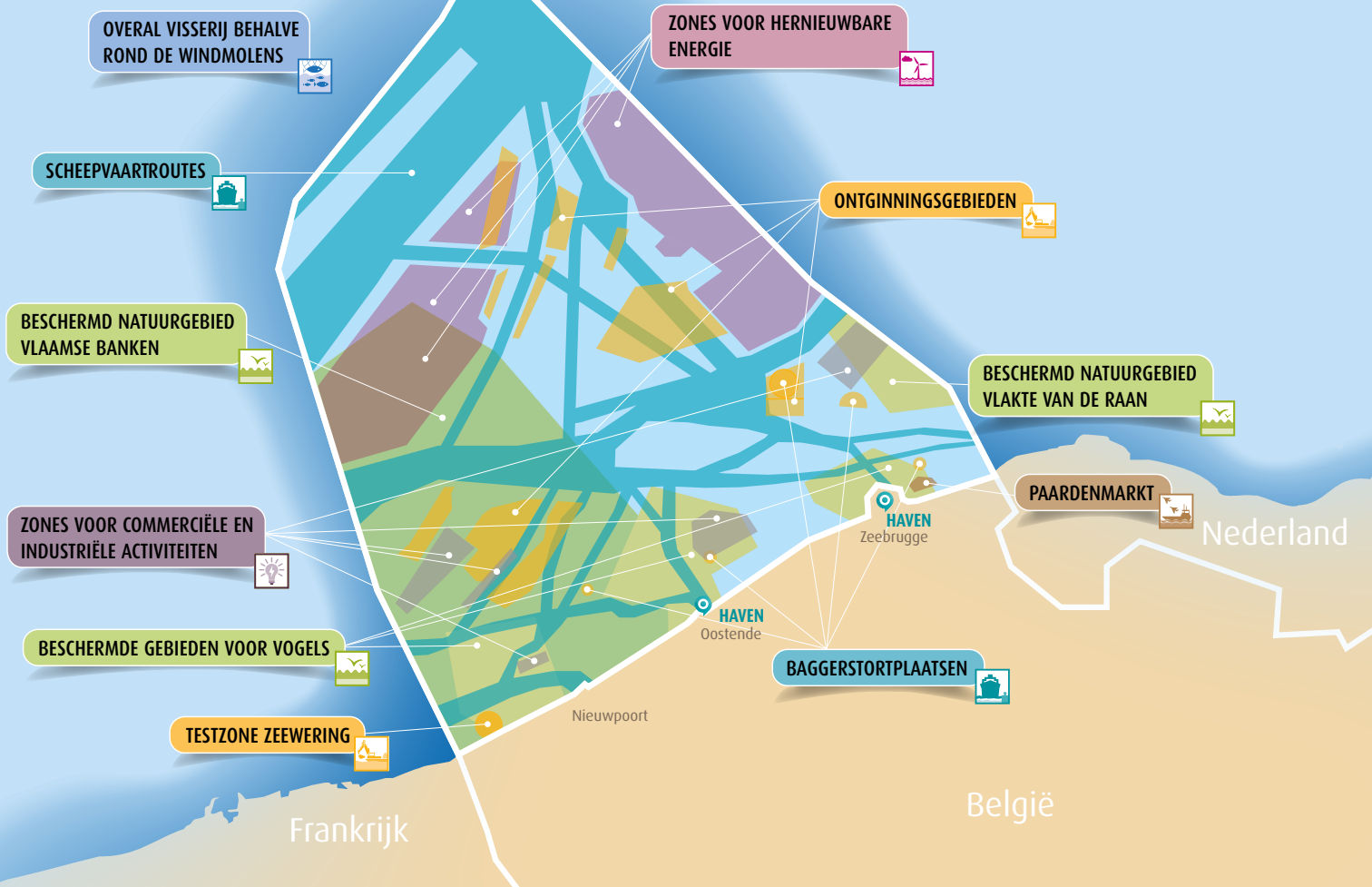
De elektronische versie van deze brochure is beschikbaar op [www.marienruimtelijkplan.be](http://www.marienruimtelijkplan.be)

Cette brochure existe également en français.

*Gedrukt met plantaardige inkt op papier met het FSC-label.*



# OVERZICHTSKAART





federale overheidsdienst  
**VOLKSGEZONDHEID,  
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN  
EN LEEFMILIEU**